

Latvijas Kultūras akadēmijas Zinātniskās pētniecības centra nolikums

1. Vispārīgie jautājumi

- 1.1. Latvijas Kultūras akadēmijas (turpmāk – Akadēmija) Zinātniskās pētniecības centrs (turpmāk – ZPC) ir Akadēmijas struktūrvienība, kura ir izveidota saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību normatīvajiem aktiem un darbojas saskaņā ar Zinātniskās darbības likumu, Augstskolu likumu, Akadēmijas Satversmi, Akadēmijas Senāta lēmumiem, Akadēmijas rektora rīkojumiem un šo Latvijas Kultūras akadēmijas Zinātniskās pētniecības centra Nolikumu (turpmāk – Nolikums), kā arī citiem normatīvajiem aktiem. ZPC darbojas Akadēmijas rektora un prorektora zinātniskajā darbā padotībā.
- 1.2. Lēmumu par ZPC dibināšanu, reorganizāciju vai likvidēšanu, ZPC vadītāja izvēli, kā arī par grozījumu izdarīšanu spēkā esošajā ZPC nolikumā vai par jauna nolikuma apstiprināšanu pēc Akadēmijas rektora vai prorektora zinātniskajā darbā ierosinājuma pieņem Akadēmijas Senāts.
- 1.3. ZPC darbības virsmērķis ir nodrošināt Akadēmijas kā zinātniskās institūcijas (reģistrācijas nr. zinātnisko institūciju reģistrā 372184, kopš 01.10.2018) stratēģisko mērķu un tiem pakārtotu zinātniskās darbības rezultātu sasniegšanu, sistemātisku Akadēmijas personāla zinātniskās kvalifikācijas paaugstināšanu, kā arī zinātniskās darbības attīstību saskaņā ar Akadēmijas stratēģiskajā specializācijā definētiem pētniecības prioritārajiem tematiskajiem virzieniem. ZPC atbalsta, organizē un koordinē zinātniski pētniecisko darbību Akadēmijā, sekmē pētniecībā balstītu studiju un radošās darbības procesu Akadēmijā.
- 1.4. Zinātniskās pētniecības centra nosaukums citās valodās: Advanced Research Centre of Latvian Academy of Culture (angļu), Le Centre de recherches scientifiques de l'Académie de la Culture de la Lettonie (franču), Forschungszentrum der Lettischen Kulturakademie (vācu).

2. Zinātniskās pētniecības centra darbības mērķi un uzdevumi

- 2.1. ZPC mērķis ir nodrošināt Akadēmijas stratēģiskajiem mērķiem un pētniecības programmas prioritātēm atbilstošas zinātniskās darbības aktivitātes humanitāro, mākslas, sociālo zinātņu un starpdisciplināru pētījumu tematiskos virzienos, sekmēt zinātnes, augstākās izglītības un mākslinieciskās jaunrades vienotību, radīt jaunas zināšanas un sniegt ieguldījumu humanitāro un mākslas zinātņu attīstībā.
- 2.2. ZPC uzdevumi ir:
 - 2.2.1. veikt fundamentālos un lietišķos pētījumus par mākslas un kultūras fenomeniem nacionālā un starptautiskā mērogā; attīstīt inovatīvas teorētiskas un metodoloģiskas pieejas Akadēmijas prioritāro pētījumu tematu izpētē;
 - 2.2.2. publicēt pētījumu rezultātus, prioritāri atbalstīt zinātniskā personāla publicēšanos anonīmi recenzētos izdevumos, kuri iekļauti *Web of Science*, *SCOPUS*, *ERIH+* un citās starptautiskās zinātnisko izdevumu datu bāzēs;

- 2.2.3. organizēt konferences, seminārus, diskusijas, publiskus lasījumus, simpozijus un citas zinātniskās darbības; piedalīties vietēja un starptautiska mēroga zinātniskās konferencēs un citās pētījumu rezultātu izplatīšanas un zinātnisko zināšanu pārneses aktivitātēs.
 - 2.2.4. izstrādāt projektu pieteikumus starptautiska un nacionāla līmeņa pētniecības projektu konkursiem;
 - 2.2.5. veicināt līdzsvarotu visu Akadēmijas pētniecības prioritāro tematisko virzienu attīstību, atbalstīt tematiski vienotu pētnieku komandu attīstību un integrāciju ZPC tematiskajās grupās;
 - 2.2.6. nodrošināt sistemātisku zinātnieku ataudzi Akadēmijā, jauno zinātnieku, tai skaitā maģistrantu un doktorantu iesaisti zinātniskās darbības un pētnieciskajās aktivitātēs;
 - 2.2.7. identificēt partnerus zinātniskās darbības un pētniecības aktivitāšu īstenošanai nacionālā un starptautiskā mērogā, veidot nacionāla un starptautiska mēroga starpdisciplināras pētnieku komandas sadarbībā ar citu augstākās izglītības iestāžu, zinātnisko institūciju, komercsektora pētniecības organizāciju, kultūras un mākslas sektora organizāciju partneriem;
 - 2.2.8. nodrošināt mērķtiecīgu un efektīvu zinātniskās darbības bāzes finansējuma, zinātniskās darbības attīstības finansējuma (snieguma finansējuma) un cita ZPC piesaistītā un rīcībā esoša finansējuma apguvi un izmantošanas kontroli;
 - 2.2.9. atbalstīt Akadēmijas akadēmiskā personāla zinātnisko darbību un pētnieciskās aktivitātes, veicinot to akadēmiskās un zinātniskās darbības karjeras integritāti.
 - 2.2.10. veicināt bakalaura, maģistra un doktora darbu izstrādi prioritārajos Akadēmijas pētniecības tematos;
 - 2.2.11. nodrošināt vismaz divu Akadēmijas zinātnisko izdevumu regulāru iznākšanu, tajos iekļauto publikāciju zinātnisko kvalitāti un starptautisko konkurētspēju, tai skaitā, nodrošināt rezultātu sasniegšanai optimālu redakcijas kolēģiju sastāvu un zinātnisko izdevumu mājas lapas satura veidošanu;
 - 2.2.12. atbalstīt Akadēmijas iekšējo pētījumu projektu īstenošanu;
 - 2.2.13. nodrošināt ZPC darbības rezultātu plānošanu, kontroli un komunikāciju, tai skaitā ikgadējā zinātniskās institūcijas gada pārskata sagatavošanu un citas informācijas ievietošanu Nacionālās zinātniskās darbības informācijas sistēmā (NZDIS).
- 2.3. ZPC īsteno šī nolikuma 2.2.punktā noteiktos uzdevumus atbilstoši cilvēkresursu un finanšu resursu iespējām.
 - 2.4. ZPC nodrošina zinātniskās darbības akadēmisko brīvību un pētniecības ētiskos standartus.

3. Zinātniskās pētniecības centra pārvaldība

- 3.1. ZPC darbību vada ZPC Zinātniskā padome, prorektors zinātniskajā darbā un ZPC vadītājs.
- 3.2. ZPC Zinātniskā padome (turpmāk – ZPC ZP) ir koleģiāla lēmēj institūcija, kuras sastāvu veido vismaz trīs zinātnieki, kuriem ir doktora grāds un Latvijas Zinātnes Padomes eksperta statuss. Lēmumu par konkrētu zinātnieku iekļaušanu ZPC ZP pēc

ZPC un rektora ierosinājuma pieņem Akadēmijas Senāts. ZPC ZP nolikumu apstiprina Akadēmijas Senāts.

3.3. Lēmumu par ZPC vadītāja apstiprināšanu pēc ZPC Zinātniskās padomes ierosinājuma un Akadēmijas rektora priekšlikuma pieņem Akadēmijas Senāts. Darba līgumu ar vadītāju slēdz Akadēmijas rektors. ZPC vadītāja pienākumus pēc ZPC ZP un Akadēmijas rektora deleģējuma var pildīt arī prorektors zinātniskajā darbā.

3.4. ZPC vadītājs savas kompetences ietvaros

3.4.1. vada un organizē ZPC darbu un nodrošina tā darbības kvalitāti un nepārtrauktību, tai skaitā informē ZPC personālu par zinātnes politikas aktualitātēm valstī un Akadēmijā.

3.4.2. deleģē uzdevumus ZPC darbiniekiem un nosaka to atbildību, nepieciešamības gadījumā izvēloties vienu vai divus vietniekus konkrētu funkciju izpildei; pēc ZPC ZP ierosinājuma par vietnieka/-u izvēli darba līgumu ar vadītāja vietnieku slēdz Akadēmijas rektors.

3.4.3. bez īpaša pilnvarojuma pārstāv ZPC Akadēmijas institūcijās, kā arī pārstāv ZPC intereses ārpus Akadēmijas, saskaņojot savu darbību ar Akadēmijas rektoru;

3.4.4. atbild par ZPC lietvedību, finanšu, citu līdzekļu un mantas efektīvu izmantošanu;

3.4.5. atbild par ZPC ZP un ZPC koleģiālo lēmumu izpildi;

3.4.6. atbild par ZPC darbības stratēģiskās vadības dokumentu izstrādi, apstiprināšanu un ieviešanu;

3.4.7. sniedz pārskatu par ZPC darbību Akadēmijas vadībai Akadēmijas un valsts normatīvajā regulējumā noteiktā kārtībā vismaz reizi gadā;

3.4.8. pārrauga ZPC nodarbināto zinātnes darbinieku un akadēmiskā personāla darbu, nodrošina tā darbības rezultātu plānošanu un sasniegšanas kontroli un sniedz par tiem ziņojumus ZP un rektoram ne retāk kā reizi gadā;

3.4.9. veic citus uzdevumus, atbilstoši darba līgumā un amata aprakstā noteiktajam.

4. Zinātniskās pētniecības centra personāls

4.1. ZPC personāla politika tiek veidota saskaņā ar valstī un Akadēmijā noteiktajām zinātniskās darbības un pētniecības attīstības prioritātēm, kā arī atbilstoši tiesiski normatīvajam regulējumam¹.

4.2. ZPC ir nodarbināti zinātnieki; zinātnes tehniskais personāls un zinātni apkalpojošais personāls, zinātniskais palīgpersonāls, administratīvais, tehniskais, saimnieciskais un cits personāls, kas nav zinātnieki.

4.3. ZPC akadēmisko² personālu veido vadošie pētnieki, pētnieki un zinātniskie asistenti.

¹ Saskaņā ar Zinātniskās darbības likumu un citiem saistošajiem normatīvajiem aktiem.

² Saskaņā ar Augstskolu likuma 27. pantu (pieejams: <https://www.vestnesis.lv/ta/id/37967-augstskolu-likums>) un Zinātniskās darbības likuma 26. pantu (pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/107337-zinatniskas-darbibas-likums>).

- 4.4. ZPC akadēmisko personālu amatos konkursa kārtībā un atbilstoši noteiktiem zinātniskās darbības rezultātiem ievēlē Akadēmijas Senāts uz sešiem gadiem. Izsludinot konkursu uz vadošā pētnieka, pētnieka un zinātniskā asistenta akadēmiskā amata vietu, atbilstoši nepieciešamībai tiek konkretizētas prasības pēc zinātniskā vai akadēmiskā grāda noteiktā zinātnes nozarē un apakšnozarē. Vadošā pētnieka amatā var ievēlēt tikai personas ar doktora zinātnisko grādu. Pētnieka amatā var ievēlēt personas ar doktora vai maģistra grādu. Zinātniskā asistenta amatā var ievēlēt personas ar doktora vai maģistra grādu, kā arī maģistratūrā studējošos.
- 4.5. Pamatojumu akadēmiskā personāla vēlēšanām un jaunu amata vietu izveidei Akadēmijas Senātam sniedz ZPC vadītājs un/vai prorektors zinātniskajā darbā.
- 4.6. Konkursa izsludināšana uz vakantajām akadēmisko amatu vietām un vēlēšanu norise notiek atbilstoši saistošajiem tiesību normatīvajiem aktiem valstī un Akadēmijā.
- 4.7. Ar akadēmiskajā amatā (vadošā pētnieka, pētnieka vai zinātniskā asistenta) ievēlēto personu Akadēmijas rektors slēdz darba līgumu uz ievēlēšanas laiku.
- 4.8. ZPC sastāvā var tikt iekļauts arī cits personāls, piemēram, uz līguma pamata projektos strādājošie, Akadēmijas doktoranti, emeritētie zinātnieki u.c.
- 4.9. ZPC akadēmiskajam personālam saistoši ir Nolikuma 2.punkta mērķi un uzdevumi.
- 4.10. Līdz katra kalendārā gada 31. janvārim iesniegt prorektoram zinātniskajā darbā un ZPC vadītājam zinātniskās darbības plānu nākošajam gadam un atskaiti par paveikto iepriekšējā kalendārajā gadā atbilstoši prorektora zinātniskajā darbā apstiprinātajai zinātniskās un mākslinieciskās darbības atskaites veidlapai. Atskaitē jānorāda, kuri sasniegtie rezultāti nodrošināti par atalgojumu no ZPC bāzes finansējuma un, kuri - no citiem zinātniskās darbības un pētniecības finansējuma avotiem;
- 4.11. ZPC akadēmiskajam personālam ir tiesības:
 - 4.11.1. individuāli vai grupā piedalīties atklātos zinātniskās darbības, pētniecības un attīstības projektu konkursos, publisko iepirkumu konkursos, pētījumu pakalpojumu līgumos Latvijā un ārvalstīs;
 - 4.11.2. piedalīties atklātos konkursos, lai iegūtu līdzekļus savas zinātniskās kvalifikācijas pilnveidošanai, kā arī zinātniskās darbības rezultātu komunikācijai (konferences, semināri, forumi, diskusijas u.tml.) Latvijā un ārvalstīs;
 - 4.11.3. no ZPC piešķirtā bāzes finansējuma saņemt ikmēneša atalgojumu, kas nav zemāks par normatīvajos aktos noteikto minimālo atalgojuma likmi par nostrādāto pilnu normālo darba laiku;
 - 4.11.4. saņemt ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- 4.12. ZPC ievēlētais akadēmiskais un pieaicinātais zinātniskais personāls strādā ZPC vadītāja pārraudzībā. ZPC zinātnes tehniskais personāls un zinātni apkalpojošais personāls strādā ZPC vadītāja pakļautībā tiktāl, ciktāl attiecīgais darbinieks saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību nav tieši pakļauts citai Akadēmijas amatpersonai.

5. Zinātniskās pētniecības centra materiālie resursi un finansējuma avoti

- 5.1. ZPC mantu veido pamatlīdzekļi, apgrozāmie līdzekļi un cita manta, ko Akadēmija nodevusi ZPC vai ko tas ir ieguvis savas darbības rezultātā, vai uz cita tiesiska pamata. ZPC manta ir Akadēmijas īpašums.
- 5.2. ZPC darbības finansēšanai tiek izmantots Akadēmijas zinātniskās darbības bāzes finansējums, zinātniskās darbības attīstības finansējums (snieguma finansējums) un cits ZPC personāla konkursa kārtībā iegūts vai citādi piesaistīts zinātniskās darbības un pētniecības aktivitātēm paredzēts finansējums, tajā skaitā ieņēmumi no pētnieciskajiem projektiem, programmām, līgumdarbiem un ieņēmumiem par ZPC sniegtajiem pakalpojumiem, valsts vai pašvaldību pasūtījumiem, no ziedojumiem, dāvinājumiem, ārvalstu finansiālās palīdzības līdzekļiem un citiem līdzekļiem Latvijas Republikas normatīvajos aktos un Akadēmijā noteiktajā kārtībā, ja to izlietošanas mērķis atbilst Akadēmijas mērķiem, darbības stratēģijai un ZPC darbības mērķiem un uzdevumiem.
- 5.3. No LR Valsts budžeta piešķirtais zinātniskās darbības bāzes finansējums un zinātniskās darbības attīstības finansējums (snieguma finansējums) kā patstāvīga daļa ietilpst Akadēmijas kopējā budžetā.
- 5.4. Par pētnieciskā projekta (programmas, granta, līguma u.c.) līdzekļu mērķtiecīgu un efektīvu izlietošanu atbild projekta vadītājs – ZPC ievēlētā vai pieaicinātā zinātniskā personāla pārstāvis.

6. Zinātniskās pētniecības centra reorganizācija un likvidācija

- 6.1. Lēmumu par ZPC reorganizāciju vai likvidāciju pieņem Akadēmijas Senāts pēc rektora un/vai prorektora zinātniskajā darbā un/vai ZPC ZP ierosinājuma.
- 6.2. ZPC reorganizācijas vai likvidācijas kārtību nosaka Akadēmijas Senāts, ņemot vērā Akadēmijas Satversmi, Augstskolu likumu, Zinātniskās darbības likumu un citus saistošos Latvijas Republikas tiesību normatīvos aktus.